

6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUMA ANLAMADAKİ BAŞARILARI İLE PROBLEM ÇÖZMEDEKİ BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Erva Nur BAYRAK¹

Yasin SOYLU²

Özet

Bu çalışmanın amacı, 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarıları ile problem çözme başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Bu amaçla, çalışmada nicel bir yöntem olan korelasyonel araştırma modeli kullanılmıştır. Bu bağlamda çalışmanın örneklemini, anlamlı veriler elde edebilmek için amaçsal örnekleme ile Doğu Anadolu'da ki bir ilde sınavla öğrenci alan bir devlet okulundaki 94, 6. sınıf öğrencisinden oluşmaktadır. Çalışmada veri toplamak amacıyla Okuduğunu Anlama Başarı Testi (OABT) ve Problem Çözme Başarı Testi (PÇBT) geliştirilip uygulanmıştır. Elde edilen verilerin sonuçları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını kontrol etmek için korelasyon analizi kullanılmıştır. Korelasyon analizi sonucunda örneklemdaki öğrencilerin okuduğunu anlama ve problem çözme başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir. Matematik derslerinde problem çözerken Polya'nın (1957) problem çözme basamaklarından ilki olan problemi anlama basamağında daha çok durulması gerektiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Problem, problem çözme, problem çözme başarısı, okuma anlama, altıncı sınıf.*

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, bayrakerva98@gmail.com

² Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Matematik ve Fen Bilimleri Eğitim Bölümü, Matematik Eğitim Dalı, yasinsoylu@gmail.com

Doi:10.17932/IAU.EFD.2015.013/efd_v08i2004

THE RELATIONSHIP BETWEEN 6TH GRADE STUDENTS' SUCCESS IN READING COMPREHENSION AND THEIR SUCCESS IN PROBLEM SOLVING

Abstract

The aim of this study is to investigate the relationship between reading comprehension skills and problem solving skills among students at 6th grade. For this purpose, correlation research type that is a quantitative model was used in this study. In this context, we carried out the study by sampling with a total of 94 students who were selected by special exam at secondary school from a province in the Eastern Anatolia Region in order to obtain a meaningful data. In the study, Reading Comprehension Test and Problem Solving were developed and applied to collect the data. The correlation analysis is used to find out the meaningful relationship between the results. According to the analysis, it has been found that there is a meaningful relationship between the students' reading comprehension and problem solving skills. Understanding problem that is the first process steps of Polya's problem solving is focused in Math lesson.

Keywords: *Problem, problem solving, problem solving success, reading comprehension, 6th grade*

GİRİŞ

Birçok kişiye göre matematik; hayatı zehir eden derslerden, anlaşılması ve çözülmesi güç problemlerden, insanı tedirgin eden sınavlardan oluşan korkulu bir rüya olarak düşünülmektedir. Bazıları içinse matematik; her yerde var olan, hayatı anlamlandıran, çözülmesi güç olan problemleri kolaylaştıran ve sevilen bir ders olarak görülmektedir. Sevilen bir ders olmasının sebebi anlamaktır. İnsanlar anlayabildikleri şeylere ilgi duyarlar. Anlayamadıkları durumlara karşı ise olumsuz bir tavır gösterirler (Tatar ve Soylu, 2006). İnsanlar matematik dersini anlayamadıkları için bu derse karşı olumsuz tavır göstermektedirler. Olumsuz tavırların bir başka sebebi de öğrencilerin problem çözme başarıları hakkındaki olumsuz düşüncelerdir (Tatar ve Soylu, 2006). Öncelikle öğrencilerin bu olumsuz tavırlarını olumluya çevirmek gerekmektedir. Çünkü ülkemizde ilköğretimden yükseköğretime kadar öğretim programlarında matematik, zorunlu dersler arasında yer almaktadır. Matematikteki konuların okul programlarına yansımaları gündelik hayattaki vazgeçilmezlik, sosyal ve teknolojik yaşamdaki sorunların artması etkilemektedir (Sertsöz, 2003).

Öğrencilerin hayatlarında karşılarına çıkacak olan sorunların çözümlerini okul derslerinde öğrenemeyecekleri için genel anlamda problem çözme başarılarını geliştirmek gerekmektedir. Bu durumda da matematik önemli bir rol oynamaktadır (Baki, 2020). Matematik eğitiminin genel amaçlarına baktığımızda da öğrencinin iyi bir problem çözücü olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir (MEB, 2018). Problem çözme başarısı öğrencilerin matematik dersinde önemli bir etken olduğu görülmektedir. Problem çözme başarısının öğrenciler için önemli olmasının bir sebebi de öğrencilerin günlük hayatta birçok sorun, güçlük ile karşılaşmalarıdır. Günlük hayatta karşılaşılan bu sorun veya güçlükleri problem olarak tanımlayabiliriz.

Problem, kurallar veya teoremler yardımı ile çözülmesi beklenen soru, meseledir (TDK). John Dewey problemi insanın inancını bulanıklaştıran, aklını karıştıran her şey olarak tanımlamaktadır. Polya (1957) ise problemi insanların belirli bir hedefe en iyi yoldan ulaşmak için eylemlerin bilinçli bir şekilde araştırılması olarak tanımlamaktadır (Sertsöz, 2003). Görüldüğü gibi problemin tek bir açıklaması yoktur. Kısaca problemi ulaşılmak istenen bilgi olarak tanımlayabiliriz. Öğrenilen bilgileri, edinilen becerileri kullanılabilir hala getirmek ise problem çözme olarak tanımlayabiliriz.

Problem çözme, insanın zihnini karıştıran durumları ortadan kaldıran bir süreçtir (Baykul, 2009). Bu sürecin insanların okul dışında günlük hayattaki sorunlarına çözüm bulabilmeleri için okulda kazandırılması gerekmektedir (Aksoy, 2003). Bir öğretim yöntemi olan problem çözmenin temelini John Dewey atmıştır. John Dewey problem çözme sürecini 6 adımda açıklamaktadır. Bunlar sırası ile problemin ne olduğunu tanımlamak ve sınırlamak, problem ile ilgili bilgi toplamak, çözüm için hipotezler oluşturmak, hipotezlerin probleme uygunluğunu test etmek, problemi çözmek ve çözümü kontrol etmek, bulunan çözümü uygulamaktır (Dewey, 1991). Matematik eğitimcisi olan George Polya, John Dewey'in sezgisel adımlarını yeniden yorumlayarak 4 adımda toplamıştır. Bunlar sırası ile problemi anlamak, çözüm için plan yapmak, planı uygulamak ve değerlendirmektir (Polya, 1957). Stevens (1998) ise problem çözme sürecini beş adımda toplamıştır. Bunları sırası ile problemi fark etmek ve anlamak, analiz etmek, uygun çözüm yolları bulmak, bulunan çözümleri değerlendirmek, en uygun çözümü uygulamaktır. Çeşitli araştırmacıların belirlediği problem çözme adımları birbirinden farklıdır ancak problem çözmenin ilk adımı olan problemi anlama aşamasının hepsinde ortak olduğu görülmektedir (İlgin ve Arslan: 2012'den akt. Stevens, 1998). Albert Enistein'ında dediği gibi "Problemin tanımlanması, çoğu kez çözümlerinden daha önem-

lidir.” Tanımlanamayan, anlaşılmayan problem çözülemez. Anlayabilmek içinde öncelikle doğru bir okuma eylemi yapmak gerekmektedir.

Okuma fiili; yazılı kelimelerin duyu organları aracılığıyla algılanıp, kavranmasına, anlamlandırılmasına ve yorumlanması sürecine dayanan zihinsel etkinlik olarak tanımlanmaktadır (Özdemir, 1983). Fikirlerin oluşmasına şekil verir ve fikirleri geliştirir. Okumanın insanların var olma sebebini anlamasında, bilgi birikimini artırmasında, sosyal ilişkilerini düzenlemesi gibi önemli ve etkili görevleri vardır (Sever,1982). Bu tanımdan yola çıkarak okuma eyleminin sürekliliği olan bir süreç olduğunu söyleyebiliriz. Ayrıca okumanın verilen bir metnin anlamlandırılması olarak tanımlayabiliriz. Bireylerin bu anlamlandırabilme eylemini gerçekleştirirken bilgiler arasında ilişki kurmaları, yorumlayabilmeleri, sorgulayabilmeleri, eleştirebilmeleri, değerlendirebilmeleri gibi becerileri gösterebilmeleri beklenmektedir (Özenç, 2021). Bu becerilerin tümü okuduğunu anlama başarısını etkilemektedir. Okuduğunu anlama başarısını geliştirmek için bu beceriler öğrencilere ilkokuldayken verilmeye başlanır. Okuma yalnız başına etkili değildir. Okumanın anlamlı olması gerekmektedir. Okuduğunu anlama bazı aşamaları içermektedir (Özenç, 2021). Bunlar;

A. Anlamı Bulma Aşaması: Kelimelerin, cümlelerin, paragrafın, metnin anlamını bulma ve dil bilgisi, yazım kurallarının kullanım yerlerini bilme.

B. Anlamı Kavrama Aşaması: Şekil, kroki, grafik, resim ve sembollerin anlattıklarını çevirebilme. Anlamı bireyin kendi cümleleriyle anladığı kadarıyla yorumlayıp, açıklayabilmesi. Anlamdan sonuçlar çıkarabilme, özetleyebilme vb. intikal sonuçlara varabilme.

C. Anlamı Değerlendirme Aşaması: Anlamı analiz- sentez yapabilme, yazıdaki düşüncelerle okuyucu düşüncelerini karşılaştırarak değerlendirip sonuca ulaşabilme (Güneş, 2004).

Bu tanımlardan yola çıkarak okumanın ve okuduğunu anlama becerisinin öğretim programlarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Daha da öze inerek matematik eğitiminin ve problem çözme sürecinin de önemli bir parçasını oluşturduğunu söyleyebiliriz (Göktaş, 2010). Okuduğunu anlama başarısının problem çözme başarısının önemli bir parçası olduğu PISA gibi sınavların sonuçlarında da görülmektedir (Kasap, Doğan ve Kocak, 2021). PISA büyük ölçekli ve çağdaş eğitim sistemlerinden beslenen bir programdır (Bozkurt, 2014). Bu özelliğinden dolayı PISA'nın sonuç-

larından yararlanılarak genel kapsamda Türk eğitim sisteminin daha özele inerek okuma eğitimi sürecinin geliştirilebileceği düşünülerek Bozkurt'un (2014) yaptığı çalışmada PISA sınavlarındaki başarı da okuduğunu anlama başarısının etkili olduğu görülmektedir.

Konu ile ilgili alanyazına bakıldığında birçok araştırmacının farklı sınıf düzeylerinde cinsiyetin, okumanın, okuma alışkanlığının, anlama becerisi ile problem çözme başarısı arasında bir ilişki olup olmadığını inceledikleri görülmektedir. Alanyazında okuma sıklığı ile not ortalaması arasında (Yılmaz, 2012) ve sayısal ders başarıları ile okuma alışkanlığı arasında (Berkant ve Tüzel, 2017) pozitif yönlü bir ilişkiye ulaşılmıştır. Saraçoğlu'nun (2021) yaptığı çalışmada okuma becerisinin geliştirilmesi öğrencilerin tüm derslerdeki başarılarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür. Bu çalışmalarda daha çok okuma alışkanlığının başarıya etkisi üzerinde durulduğu görülmektedir. Yapılan başka araştırmalarda okuduğunu anlama becerisiyle problem çözme becerisi arasında pozitif yönde bir ilişkinin var olduğu görülmektedir (Sertsöz, 2003; Tatar ve Soylu, 2006). Alanyazın incelendiğinde okuma ile ilgili beceriler ve matematik başarısı arasında pozitif yönlü bir ilişkisi olduğu görülse de bazı çalışmalarda böyle bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Örneğin; Karakılıç ve Arslan'ın (2019) çalışmasında öğrencilerin kitap okuma düzeyleri ile problem çözme becerileri arasında pozitif yönlü bir ilişkinin olmadığı görülmektedir. Aynı şekilde Bernabini, Bonifacci ve Jong'un (2021) çalışmasında okuma becerisinin matematik başarısına doğrudan bir etkisi olmadığı görülmektedir.

Literatür incelendiğinde genellikle yapılan çalışmalarda okuma alışkanlığı ile ders başarıları arasındaki ilişkiye bakıldığı görülmektedir. Problem çözme becerisiyle okuduğunu anlama becerisi arasındaki ilişkiye bakılan çalışmalarda ise çok çeşitli sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan PISA gibi sınavların sonuçlarından ve liseye geçiş sınavlarındaki beceri temelli sorulardan okuduğunu anlama başarısının problem çözme başarısını etkilediği düşünülmektedir (Kablan ve Bozkuş, 2021). Bu sebeplerden dolayı 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğu araştırılmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın araştırma sorusu şu şekildedir:

6. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Anlamadaki Başarıları ile Problem Çözmedeki Başarıları Arasındaki İlişki nedir?

➤ 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarısı ne düzeydedir?

- 6. sınıf öğrencilerinin problem çözme başarısı ne düzeydedir?
- 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasında bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Bu araştırmada, 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarıyla problem çözme başarıları arasında olan ilişki incelendiği için nicel araştırma yöntemlerinden korelasyonel araştırma modeli kullanılmıştır. Korelasyonel araştırma modeli, iki veyahut daha çok değişken arasında bir ilişkinin var olup olmadığını incelemektedir (Büyüköztürk vd., 2021).

Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Doğu Anadolu bölgesinde öğrenim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini anlamlı veriler elde edebilmek için amaçsal örnekleme yöntemi ile 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Doğu Anadolu’da ki bir ilde bulunan devlet okullarından bir tanesinde öğrenim gören tüm 6. sınıf (toplamda 5 şube) öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırılmak istenilen okuduğunu anlama başarısı veya problem çözme başarısının öğrencilerde bulunması araştırmayı daha anlamlı kılacağından ortaokula sınav ile öğrenci alan devlet okulu tercih edilmesi örneklemini amaçsal örneklem kılmaktadır. Toplam 97 öğrenci ile çalışmaya başlanmış ancak öğrencilerden üçü çeşitli nedenlerle görüşülerek yeterli okuduğunu anlama becerisine sahip olmama veya problem çözme başarısını ölçme testini çözmeme gibi) çalışmaya katılmadıklarından 94 öğrenci ile çalışma gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin isimleri gizli tutularak “Ö1, Ö2, Ö3...” şeklinde kodlama yapılmıştır. Katılımcı öğrencilerin betimleyici özellikleri Tablo 1’de özetlenmiştir.

Tablo1. Katılımcı öğrencilerin betimleyici özelliklerine ilişkin bilgiler

		Frekans
Cinsiyet	Kız	56
	Erkek	38

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama amacı ile iki ölçme aracı geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Bunlardan birincisi 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarılarını ölçmek amacıyla Okuduğunu Anlama Başarı Testi (OABT) geliştirilmiştir. OABT hazırlanırken 6. sınıf İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavlarından (2018/2021 yılları arası) Türkçe bölümünde sorulan okuma-anlamayı gerektiren 27 madde oluşturularak MEB’de çalışan 2 Türkçe öğretmeninden uzman görüş istenmiştir. Uzman görüşleri sonucunda; 17 sorunun cevapları tek cümle olan metin içinde diğer cümlelerle ilişkili olmadığından, sadece mecaz anlam bilgisini ölçtüğünden, yorumlama ve çıkarımda bulunma kazanımını karşılamadığından, sadece kelime bilgisini ölçtüğünden okuduğunu anlama sorusunu temsil etmeyeceği için çıkarılması gerektiği, dönütleri alınarak madde sayısı 10’a düşürülmüştür. Oluşturulan testteki maddelerin iç tutarlılığını ölçmek için KR-20 hesaplanmıştır. KR-20’nin tercih edilmesinin sebebi doğru cevaba 1 ve yanlış cevaba 0 puan verilen yani iki kategorili puanlanabilen maddelerden oluşan testin iç tutarlılığını hesaplamak için kullanılan bir ölçme yöntemidir (Atılğan, Kan ve Aydın, 2017). Oluşturulan OABT analiz edilirken iki kategorili puanlama yapılmasından dolayı bu testteki maddelerin iç tutarlılığını ölçmek için KR-20 hesaplanmış ve 0.50 elde edilmiştir. 10 sorudan oluştuğu için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı yeterlidir (Web-Dersanesi, 2010). Oluşturulan test tek boyutlu olup okuduğunu anlama becerisi ölçmektedir. Geçerli ve güvenilir olan OABT örneklem grubuna uygulanmıştır. OABT Ek-1’de verilmiştir.

İkinci veri toplama aracı olarak problem çözme başarılarını ölçmek amacıyla Problem Çözme Başarı Testi (PÇBT) geliştirilmiştir. PÇBT hazırlanırken 6. Sınıf İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Bursluluk Sınavlarından (2018/2021 yılları arası) Matematik bölümünde sorulan problemlerden sözel, okuma-anlama becerisi gerektiren 21 madde oluşturularak 2 Matematik Eğitimi alanında uzman ve MEB’de çalışan 2 Matematik öğretmeninden uzman görüş istenmiştir. Uzman görüşleri sonucunda, 8 sorunun görsel ağırlıkta olan soruların okuduğunu anlama sorusunu temsil etmeyeceği için çıkarılması gerektiği ve 3 sorunun kapsadığı konunun (oran) henüz işlenmediği için çıkarılması gerektiği dönütleri alınarak madde sayısı 10’a düşürülmüştür. Oluşturulan 10 maddenin konuları bölünebilme kuralı, ebob-ekok, tam sayılar ve kesirlerle dört işlemidir. Oluşturulan testteki maddelerin iç tutarlılığını ölçmek için KR-20 hesaplanmış ve 0.60

elde edilmiştir. Elde edilen değer oluşturulan testin tek boyutlu olup problem çözme becerisini ölçtüğünü göstermektedir. Geçerli ve güvenilir olan PÇBT örneklem grubuna uygulanmıştır. PÇBT Ek-2’de verilmiştir. Her iki testten alınabilecek puan en az 0, en fazla 10 puandır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Oluşturulan testler seçilen örneklemdeki 6. sınıflara aynı zamanda ve aynı ortam koşullarında (ses, ışık, ısı gibi) bizzat araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Öğrencilere öncelikle OABT’yi çözmeleri için 1 ders saati (40 dk) kadar süre verilmiştir. OABT çözüldükten sonra 1 ders saati kadar çalışmaya ara verilmiş ve sonra PÇBT öğrencilere verilerek çözmeleri için 1 ders saati kadar süre verilmiştir. Oluşturulan testler çoktan seçmeli olduğu için şans başarısını düşürmek amacıyla 3 yanlışın 1 doğruyu götürüleceği düzeltme formülü uygulanmıştır. OABT ve PÇBT’deki sorulara verilen yanıtlar, her doğru yanıt için 1 puan, her yanlış veya boş yanıt için 0 puan kabul edilerek analiz edilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin her bir testten aldıkları toplam puanlar ve ortalamaları hesaplanmıştır. OABT’den elde edilen ortalamaların yorumlanması için OABT ölçek aralıklarının eşit olduğu ve puan aralığının (Maksimum Değer-Minimum Değer / kategori sayısı = $(10-3) / 3 = 2.33$) 2.33 olduğu varsayılmıştır (Şahin,2013). OABT’den alınan ortalama puan 3-5.33 arasında ise düşük düzey, 5.34-7.67 arasında ise orta düzey ve 7.68-10 arasında ise yüksek düzey olarak belirlenmiştir. PÇBT’de ise ölçek aralıklarının eşit olduğu ve puan aralığının (Maksimum Değer-Minimum Değer / kategori sayısı = $(10-1) / 3 = 3$) 3 olduğu varsayılmıştır (Şahin,2013). Hesaplanan ortalama puan 1-4 arasında ise düşük düzey, 4.01-7 arasında ise orta düzey ve 7.01-10 arasında ise yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Bu iki testten elde edilen veriler ile 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama, problem çözme düzeyleri ve okuduğunu anlama başarıları ile problem çözme başarıları arasında bir ilişkinin olup olmadığına bakılmıştır.

Çalışmada 6. sınıf öğrencilerine uygulanan OABT ile PÇBT’den elde edilen puanlar nicel veri analiz yöntemlerinden betimsel istatistik ile analiz edilmiştir. Okuduğunu anlama başarıları ile problem çözme başarıları arasında olan ilişkiyi anlayabilmek için elde edilen puanlar SPSS 20 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik programıyla Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. İstatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi .01 olarak alınmıştır. Pearson korelasyon katsayısı (r), sadece -1 ile +1 arasında değerler almaktadır. Katsayı önün-

de yer alan işaret ilişkinin yönünü belirlemektedir. Katsayının 0 çıkması değişkenler arasında bir ilişkinin olmadığını +1 çıkması değişkenler arasında pozitif yönlü mükemmel bir ilişki olduğunu -1 çıkması durumunda ise değişkenler arasında negatif yönlü mükemmel bir ilişki olduğunu söylemektedir. İlişkinin gücünü belirlemek için Cohen'in (1988) belirlediği kılavuz göz önüne alınarak $r=.10-.29$, $r=.30-.49$ ve $r=.50-1.0$ değerleri çıkması durumunda sırasıyla "küçük", "orta" ve "büyük" ilişki gücü olarak yorumlanır (Pallant, 2020).

BULGULAR

Bu bölümde, araştırma probleminin ve alt problemlerin çözümü için çalışma grubundaki öğrencilerden OABT ve PÇBT testleriyle toplanan verilerin analizleri sonucu elde edilen bulgular yer almaktadır.

"6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarısı ne düzeydedir?" alt problemine cevap verebilmek için 94 öğrencinin OABT'den aldıkları puanların ortalaması SPSS 20 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik programıyla hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. OAT alınan puanların ortalamaları

	Ortalama()	Standart Sapma (S)	N
OAT	6,85	1,87	94

OABT'den alınan ortalama puan 3-5,33 arasında ise düşük düzey, 5,34-7,67 arasında ise orta düzey ve 7,68-10 arasında ise yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Tablo 2'de görüldüğü gibi tüm öğrencilerin OABT'ye ilişkin puan ortalaması 6,85 olarak tespit edilmiştir. $5,34 < 6,85 < 7,67$ olduğundan OABT'ye ilişkin puan ortalaması orta düzeydedir. OABT'nin puan ortalamasının orta düzeyde olması çalışmaya katılan 6. sınıf öğrencilerin okuduğunu anlama başarılarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

"6. sınıf öğrencilerinin problem çözme başarısı ne düzeydedir?" alt problemine cevap verebilmek için 94 öğrencinin PÇBT'den aldıkları puanların ortalaması SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik programıyla hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. PÇBT'den alınan puanların ortalamaları

	Ortalama()	Standart Sapma (S)	N
PÇBT	4,98	2.02	94

PÇBT'den alınan ortalama puan 1-4 arasında ise düşük düzey, 4,01-7 arasında ise orta düzey ve 7,01-10 arasında ise yüksek düzey olarak belirlenmiştir. Tablo 3'de görüldüğü gibi tüm öğrencilerin PÇBT'e ilişkin puan ortalaması 4,98 olarak tespit edilmiştir. $4,01 < 4,98 < 7$ olduğundan PÇBT'e ilişkin puan ortalaması orta düzeydedir. PÇBT'ün puan ortalamasının orta düzeyde olması çalışmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin problem çözme başarılarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Çalışmaya katılan 6. sınıf öğrencilerinin OABT ve PÇBT ortalama puanlarının birbirine yakın ve aynı düzey (orta) aralığına düşmesi okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasında bir ilişkinin var olabileceğini hakkında bilgi vermektedir. Fakat bu sonuç, ortalamalar arasında anlamlı bir ilişki olduğunu net bir şekilde göstermeyebilir. "6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasında bir ilişki var mıdır?" alt problemine net bir şekilde cevap verebilmek için 94 öğrencinin OABT ve PÇBT testlerinden aldıkları puanlar SPSS 20 (Statistical Package for the Social Sciences) istatistik programıyla Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasındaki korelasyon

Okuduğunu anlama başarısı		
Problem çözme başarısı	Pearson Korelasyon	.41**
	<i>p</i>	.00

Not: ** = $p < .01$

6. sınıf öğrencilerin okuduğunu anlama başarıları ile problem çözme başarıları arasındaki ilişkinin belirlenmesi için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda iki de-

ğişken arasında pozitif yönde orta düzeyde bir ilişki olduğu görülmüştür ($r = .41, n=94, p < .01$). İki değişkenin ne kadarlık bir varyansı paylaştığını belirlemek için korelasyon katsayısının karesi alınır (r^2) (Pallant, 2020). Burada $r^2 = 0,17$ bulunur. Bu değere göre öğrencilerin okuduğunu anlama başarıları, problem çözme başarılarındaki varyansın %17'sini açıklamaya yardımcı olmuştur.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarıları ve problem çözme başarıları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Doğu Anadolu'da ki bir ilde bulunan devlet okullarından bir tanesinde öğrenim gören 6. sınıf öğrencilerine OABT ve PÇBT uygulanmıştır. Uygulanan OABT'nin ortalaması 6,85 olarak hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucu 6. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama başarıları orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Uygulanan PÇBT'nin ortalaması ise 4,98 olarak hesaplanmıştır. Yapılan analizler sonucu 6. sınıf öğrencilerinin problem çözme başarıları orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Birbirine yakın ve aynı düzey (orta) aralığına düşmesi okuduğunu anlama başarıları ile problem çözme başarıları arasında bir ilişkinin var olabileceğini göstermektedir. Bu sonuç Erdem'in (2016) yaptığı çalışmada matematiksel muhakeme becerisi ve okuduğunu anlama becerilerinin ortalamalarının aynı düzey çıkması ve aralarında bir ilişkinin tespit edilmesiyle uygunluk göstermektedir.

Okuduğunu anlama başarıları ile problem çözme başarıları arasında bir ilişkinin olduğunu net bir şekilde göstermek için Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan ölçme testlerinin sonuçlarıyla Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı $r = 0,41$ bulunması okuduğunu anlama ve problem çözme başarıları arasında istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı ve orta düzey bir etkinin var olduğunu göstermektedir. Bu sonuç Erdem'in (2016) yaptığı çalışmada matematiksel muhakeme ile okuduğunu anlama başarıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin varlığını tespit etmesi ve Gürsoy & Çeliköz'ün (2022) yaptıkları çalışmada öğrencilerin okuduğunu anlama becerisi ile problem çözme becerisi arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin tespit edilmesiyle benzerlik göstermektedir. Yine benzer sonuçlar Tatar ve Soylu (2006) çalışmasında elde edilmiştir.

Öğrencilerin okuduğunu anlama başarıları ile problem çözme başarıları arasında pozitif yönlü bir ilişkinin çıkmasının sebebi problem çözme basamaklarından ilki olan problemi anlama basamağının okuma – anlama becerisi ile ilişkili olması olabilir. Nitekim Tatar ve Soylu (2006) yaptıkları çalışma sonucu bir problemin çözülebilmesi için öğrencinin okuma-anlamada bir eksiğinin olmaması gerektiğini belirtmiştir. Arsal'ın (2009) yaptığı çalışmanın sonucu da problemi okuma ve anlama değişkeninin problem çözme becerisi üzerinde anlamlı bir etkisi olduğundan problem çözenin ilk ve en önemli basamağının problemi anlama olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde; Aktan, Aslan & Yalçın'ın (2021) yaptıkları çalışma sonucunda ise okuma stratejisi eğitimi alan ortaokul öğrencilerinin problem çözme başarıları olumlu yönde geliştiğini belirtmişlerdir. Dolayısıyla okuduğunu anlayan bir öğrencinin Polya'nın (1957) problem çözme basamaklarından problemi anlama basamağını doğru bir şekilde tamamlayıp problemin çözümünü gerçekleştirebilecektir.

Okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu gösteren birçok çalışma bulunmaktadır. Örneğin, Gökteş (2010) yaptığı çalışmanın sonucunda öğrencilerin problem çözerken okuduğunu anlamada zorlanıp zorlanmama durumlarında matematik başarıları arasında anlamlı bir fark olduğunu ve okuduğunu anlama ile matematik başarısı arasında yüksek bir ilişki olduğunu tespit etmiştir. Öztürk'ün (2021) yaptığı çalışmada liseye geçiş sınavlarına (LGS) hazırlanan öğrencilerin matematik sorularını çözerken yaptıkları hataların nedeninin daha çok problemi anlamada yaşadıkları zorluktan kaynaklandığı görülmektedir. Benzer şekilde, Güler'in (2013) yaptığı çalışmada PISA sınavlarında matematiksel okuryazarlığın test edildiği alanda öğrencilerin daha çok problemi anlamada zorluk yaşadıkları görülmektedir. Memnun & Kanbur'un (2020) yaptıkları çalışmada öğrencilerin okuma anlama düzeylerine göre problem çözme başarıları karşılaştırılmıştır. Çalışma sonucunda okuma anlama düzeyi düşük olan öğrencilerin problem çözme becerilerinin geliştirilmesi gerektiği, okuma anlama düzeyi orta olan öğrencilerin problem çözme becerilerinin de orta düzey olduğu ve okuma anlama düzeyi yüksek olan öğrencilerin problem çözme becerilerinin de yüksek olduğu görülmektedir. Bu nedenle, okuduğunu anlayamayan bir öğrenci problemi çözerken zorluk yaşayacaktır. Okuduğunu anlayan bir öğrenci ise Polya'nın (1957) problem çözme basamaklarından problemi anlama basamağını başarılı bir şekilde gerçekleştirebilecektir. Bu durum problem çözme becerisini olumlu yönde geliştirecektir. Elde edilen bu so-

nuçlar okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişkinin olduğunu destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular ve sonuçlar doğrultusunda şu öneriler verilebilir.

- Elde edilen sonuçlarda okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasında ilişki olduğu görülmüştür. Dolayısıyla matematik derslerinde problem çözerken her bir problemde Polya'nın (1957) problem çözme aşamaları olan problemi anlama, çözüm için plan yapma, planı uygulama ve değerlendirme basamakları teker teker uygulanarak bu basamaklardan ilki olan problemi anlama aşamasında daha çok durulmalıdır. Bunun içinde derste çözülecek problem önce birkaç öğrenciye okutulmalı, akılda tutulması zor olan bilgilere tahtaya not alınarak problemin yazılı olduğu kitap-defter kapatılarak birkaç öğrenciden problemi anlatması istenebilir.
- 2018 yılında yapılan değişiklikle liseye geçmek için uygulanan TEOG (Temel Eğitimden Orta Eğitime Geçiş Sınavı) adı verilen sınav yerine LGS (Liseye Geçiş Sınavı) adı verilen sınav uygulanmaya başlamıştır. LGS matematik soruları okuduğunu anlama, çıkarım yapma, eleştirel düşünme, günlük hayat ile ilişkilendirme, problem çözme ve akıl yürütme becerilerini ölçebilecek özellikte PISA'daki sorular örnek alınarak hazırlanmaktadır. Bu sorulara beceri temelli sorular adı verilmektedir. Beceri temelli soruları öğrencilerin çözebilmesi için ilkökul düzeyinden başlanarak derslerde öğrencilerin okuma-anlama başarılarını geliştirilebilecek etkinliklere yer verilmelidir.
- Literatür taraması yapıldığında daha çok okuma alışkanlıkları ile ders başarıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu çalışmada ise sadece okuduğunu anlama başarısı ile problem çözme başarısı arasındaki ilişki incelemiştir. Bu ilişkiyi etkileyebilecek cinsiyet, okul başarısı, sosyo-ekonomik düzey, okuma alışkanlığı, gibi etkenler araştırılmamıştır ve sadece 6. sınıf öğrencileri ile sınırlı kalmıştır. Bu konuda diğer etkenleri de içine alan çoklu analizler farklı sınıf düzeylerinde uygulanarak literatüre katkı sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Aksoy, B. (2003). Problem çözme yönteminin çevre eğitiminde. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi , 14 (14) , 83-98 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/pauefd/issue/11129/133094>
- Aktan, E. N. K., Aslan C., Yalçın A. (2021). Okuma stratejisi eğitiminin matematik dersi problem çözme becerisine etkisi. Ana Dili Eğitimi Dergisi, 9(2), 381-394 DOI: <https://doi.org/10.16916/aded.851966>
- Arsal, Z. (2016). Problem Çözme Stratejilerinin Problem Çözme Başarısını Yordama Gücü . Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi , 9 (1) , 103-113 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/aibuefd/issue/1496/18100>
- Atılğan, H., Kan, A. & Aydın, B. (2017). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (10. Baskı). Anı Yayıncılık.
- Bakanlığı, T. C. M. E. (n.d.). (2018). *T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı*. <https://mufredat.meb.gov.tr/Program-Detay.aspx?PID=329>
- Baki, A. (2006). *Kuramdan uygulamaya matematik eğitimi*. Derya Kitabevi.
- Baki, A. (2020). *Matematik öğretme bilgisi*. Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9786052410318>
- Baykul, Y. (2009). İlköğretimde matematik öğretimi 6-8. sınıflar. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bernabini, L., Bonifacci, P., & de Jong, P. F. (2021). The relationship of reading abilities with the underlying cognitive skills of math: A dimensional approach. *Frontiers in Psychology*, 12. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.577488>
- Berkant, H. G. & Tüzer, A. (2017). Sekizinci sınıf öğrencilerinin okuma alışkanlıkları ve sayısal ders başarılarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14 (2), 171-190. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ksusbd/issue/31599/303291>

- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2021). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (30. baskı). Pegem Akademi. <https://doi.org/10.14527/9789944919289>
- Bozkurt, B. (2014). PISA 2000'den PISA 2009'a Güney Kore'de okuma becerisinin gelişimi. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/1949/679>
- Cohen, J.W. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd edn). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Dewey, J. (1991). *How we think*. New York: Prometheus Books, Buffalo.
- Erdem, E. (2016). Matematiksel Muhakeme İle Okuduğunu Anlama Arasındaki İlişki: 8. Sınıf Örneği . *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi* , 10 (1) , 0-0 . DOI: 10.17522/nefmed.31802
- Göktaş, Ö. (2010). *Okuduğunu Anlama Becerisinin İlköğretim İkinci Kademe Matematik Dersindeki Akademik Başarıya Etkisi*. (Tez No: 270778) [Yüksek Lisans tezi, İnönü Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Güneş, F. (2000). *Okuma-yazma öğretimi ve beyin teknolojisi*. Ocak Yayınları.
- Güler, H. (2013). *Türk öğrencilerin PISA'da karşılaştıkları güçlüklerin analizi*. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26.2 (2013): 501-522
- Gürsoy, S. E. & Çeliköz, N. (2022). İlkokul 2. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Dersindeki Okuduğunu Anlama Becerilerinin Matematik Dersindeki Problem Çözme Becerilerine Etkisi. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 0 (17). 78-96 . DOI: 10.20860/ijoses.1084867
- İlgin, H. & Arslan, D. (2012). Türkçe dersinde metinlerle problem çözme öğretiminin öğrencilerin problem çözme becerilerine etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2) , 157-176 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59489/854981>

- Kablan, Z. & Bozkus, F. (2021). Liselere Giriş Sınavı Matematik Problemlerine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri. Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17 (1), 211-231. DOI:10.17860/mersinefd.800738
- Karakılıç, S. & Arslan, S. (2019). Kitap okumanın öğrencilerin matematik başarıları ve problem çözme becerisi üzerine etkisi. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 10 (2), 456-475. <https://doi.org/10.16949/turkbilmat.497143>
- Kasap Y., Doğan N., Koçak C. (2021). PISA 2018’de Okuduğunu Anlama Başarısını Yordayan Değişkenlerin Veri Madenciliği ile Belirlenmesi. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(4), 241-258. 10.18026/cbayarsos.959609
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2018). Ortaokul matematik dersi (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar öğretim programı. Ankara.
- Memnun, D. S. ve Kanbur, N. İ. (2020). Üçüncü sınıf öğrencilerinin okuma becerilerine göre problem çözme başarıları ve çözüm sürecinde karşılaştıkları güçlükler. Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, 15(22), 927-965
- Özenç, E. (2021). *Ortaokul Türkçe ders kitaplarındaki etkinliklerin öğrencilerin okuduğunu anlama becerisinin geliştirmeye etkisi.* (Tez No. 675327) [Yüksek Lisan Tezi, Siirt Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>
- Özdemir, E. (1983). *Okuma Sanatı. İstanbul: Varlık Yayınevi.*
- Öztürk, M. N., & Programı, E. Y. (2021). *Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Soru Çözerken Yaptıkları Yanlışların Analizi.* Journal of Social Research and Behavioral Sciences, 7(13)
- Pallant, J. (2020). *SPSS kullanma kılavuzu SPSS ile adım adım veri analizi* (S. Balcı; B. Ahi, Çev.). Anı Yayıncılık.
- Şahin, İ. (2013). *Öğretmenlerin iş doyumu düzeyleri.* Journal of Yüzüncü Yıl University Faculty of Education, 10(1), 142-167.

- Saraçoğlu Yıldırım, Ö. (2021). *8. sınıf öğrencileri için okuduğunu anlama becerisine ilişkin başarı testi geliştirme ve testin LGS'yi yordama düzeyi*. (Tez No. 673439) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tez-SorguSonucYeni.jsp>
- Sertsöz, T. (2003). *İlköğretim okullarının 6. sınıflarında okuduğunu anlama davranışının kazandırılmasının matematik başarısına etkisi*. (Tez No. 13068) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. Ulusal Tez Merkezi | Anasayfa (yok.gov.tr)
- Sever, S. (1982). Bilgi toplumu olma aşamasında, ülkemizde kitap ve okuma olgusu. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 001–007. https://doi.org/10.1501/egifak_0000000767
- Stevens, M. (1998). Sorun çözümü. (Çev. Ali Çimen). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tatar, E. & Soylu, Y. (2006). Okuma-anlamadaki başarının matematik başarısına etkisinin belirlenmesi üzerine bir çalışma. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14 (2), 503-508. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kef-dergi/issue/49104/626627>
- Uzun, C. (2010). *İlköğretim öğrencilerinin matematik dersi problem çözme başarılarının bazı demografik değişkenler ve okuduğunu anlama becerisi açısından incelenmesi*. (Tez No. 290010) [Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi. Ulusal Tez Merkezi | Anasayfa (yok.gov.tr)
- Yılmaz, B. (2012). Okuma alışkanlığının okuma başarısına etkisi: Ankara keçiören atapark ilköğretim okulu öğrencileri üzerine bir araştırma. *Hacettepe Üniversitesi*, 209-218. <http://hdl.handle.net/11655/11695>
- WebDersanesi (2010, 16 Temmuz). *Güvenirlilik*. <https://www.webdersanesi.com/egitim-bilimleri/olcme-ve-degerlendirme/1-guvenirlilik/319/>

EKLER

EK – 1

6. SINIF OKUDUĞUNU ANLAMA BAŞARI TESTİ

Bu test 10 tane soru içermektedir. Soruların doğru cevabını bularak seçenekler içinde arayınız. Size göre doğru olan seçeneği yuvarlak içine alarak işaretleyiniz. Yaptığınız 3 yanlış 1 doğrunuzu götürmektedir. Başarılar...

Soru 1)

Bir kamışın iki boğumu arasında yer alan ortası boş bölümü keserim. Alt bölümünü bir bezle bağlarım. Boru şeklinde gelen kamışın içinde kil, kum ve kömür tozu koyarım. Bu maddeleri tek tek koyabileceğim gibi üçünü birden de katmanlar hâlinde koyabilirim. Hazırladığım bu arıtma düzeneğini musluğa bağlarım veya musluktan gelen suyu bir hortum yardımıyla bu filtreden geçiririm. Böylece temiz bir su elde edebilirim. Bilimsel çalışmalar, organik maddelerce kirletilen suların 2500 yıl önce de bu şekilde temizlendiğini gösteriyor. Ancak unutmayın ki bu filtre, içinde kurşun gibi kimyasal kirleticilerin olduğu suyu asla temizlemez.

Bu metinde dile getirilen aşağıdaki sorulardan hangisine bir çözüm olabilir?

- A) Su kaynakları iklim değişikliğine bağlı olarak azalmışsa
- B) Su kaynakları, fabrikaların atıkları ile kirletilmişse
- C) İçme ve kullanma suyu organik maddelerce kirletilmişse
- D) Kentleşme ile birlikte su kaynaklarına olan ihtiyaç artmışsa

Soru 2) Başarı ve başarısızlıklarımızın nedeni de sonucu da genellikle kendimizdedir. Öyleyse yüzünü kendine döndür. Pireyi deve yapmaya gerek olmadığı açıktır. Çünkü telaşların başarısızlıklara ilaç olduğunu doğrusu ben hiç görmedim. Ancak pireleri görmezlikten gelmenin de doğru olmadığı açıktır. Unutma ki görmezden geldiğimiz küçük sorunlar birike birike yaşam akışımızı değiştirebilecek nitelik kazanabilir.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Olaylar karşısında eli ayağı dolaşmanın insana bir faydası olmaz.
- B) Önemsiz bir şeyi abartmanın başarıya bir katkısı olduğu söylenemez.
- C) Göz ardı ettiğimiz ufak problemler ilerde önümüze çıkabilir.
- D) Birey, başarısızlığın başka bir olaya veya kişiye bağlamaktan kaçınmamalıdır.

Soru 3) Kırlangıçlar; her yıl ilkbahar aylarında Avrupa ve Asya kıtalarına, sonbaharda da Afrika kıtasına doğru göç ederler. Günde ortalama 140 kilometre uçan kırlangıçlar, göç süresince yaklaşık 10 bin kilometrelik bir uçuşu tamamlamış olur. Kırlangıçlar, ilkbaharda 5-6 haftalık bir sürede göç ederken bu göç süresi sonbaharda artmaktadır.

Bu metinden “kırlangıçlar” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Her yıl izledikleri göç yolları değişir.
- B) Göç sırasında en çok yol alan kuş türüdür.
- C) Göç ederken konakladıkları yerler aynıdır.
- D) Sonbahardaki göç etme süreleri ilkbahardakinden uzundur.

Soru 4) İnsanlar her gün televizyon programları, filmler ve internet siteleri gibi farklı iletişim araçlarıyla medya mesajlarına ulaşmaktadır. Sorumlu bireyler olarak bizler, medyanın sunduğu bu mesajları değerlendirerek bunların arasında doğruları seçmeliyiz.

Bu metinde vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Medya mesajlarının yaşamımızı etkilediğini bilmeliyiz.
- B) İletişim araçlarından bizse uygun olanları seçmeliyiz.
- C) Medya yoluyla iletilen mesajları sorgulamalıyız.
- D) İletişim araçlarını kullanırken çeşitliliği sağlamalıyız.

Soru5) Kardelen, bembeyaz karların arasından başını yukarı doğru uzatan hoş kokulu, güzel bir çiçektir. Karları delerek çıktığı için bu adı alır. Ülkemizin farklı yerlerinde yetişen bu çiçek “cimbirt”, “boynubükük” ve “değirmengülü” adlarıyla da anılır. Nergislere çok benzeyen bu soğanlı bitki, çoğunlukla dağlarda yetişir.

Bu metinde “kardelenler” ile ilgili aşağıdakilerden hangisine değnilmemiştir?

- A) Soğanlı bir bitki olduğuna
- B) Beğenilen bir kokusu olduğuna
- C) Farklı bölgelerden görüldüğüne
- D) Çeşitli renklerinin bulunduğuna

Soru 6) Mutluluk, çalışmak ve sevmektir. Hem çalışır hem de sevgi dolu olursanız sizi kimse yıkamaz. Çalışma, belirli saatlerde belirli bir işi para kazanmak için yapmak anlamında olan çalışma değildir. Kendine ve insanlığa bir şeyler katmak, kazandırmak anlamında bir çalışmadır. Severek yapıldığında ise insanı mutluluğa götüren bir aktiviteye dönüşür. Severek yapılan iş, kişilere mutluluğun kapılarını açar.

Aşağıdaki tavsiyelerden hangisi bu sözleri söyleyen birine ait olabilir?

- A) İnsanlığa fayda sağlayan ve severek yapacağınız bir meslek seçin.
- B) İleride çok para getiren meslekleri tercih edin.
- C) Çalışma şartlarının hayatınızı kolaylaştırdığı bir mesleğe yönelin.
- D) Size farklı yerlere görme imkânı tanıyan bir mesleği seçin.

Soru 7) Mors, iri gövdeli, uzun dişlere sahip bir hayvandır. Karada yüzgeç ayaklarının üzerinde sürünerek ilerleyen morslar, iri gövdelerine rağmen suyun altında dans edercesine zarif ve hızlı yüzerler. Morsları diğer deniz canlılarından ayıran şey çok uzun köpek dişlerinin olmasıdır. O kadar uzundur ki çoğu zaman boyları bir metreye ulaşır. Bilim insanları tarafın-

dan, morsların burun çevrelerinde bulunan sert kılların, dengelerini kurmalarına, yön bulmalarına yardımcı olduğu düşünülüyor.

Bu metinde “morslar” hakkında aşağıdakilerden hangisine değinilmiştir?

- A) Gövdelerinin uzunluğuna
- B) Beslenme şekillerine
- C) Burunlarının boyutlarına
- D) Karadaki yaşamlarına

Soru 8) Sağlıklı ve uzun yaşamının birçok şartı vardır. Dengeli beslenmek, egzersiz yapmak, uyku düzenine dikkat etmek gibi. Tüm bunların içinde sağlıklı yaşamın en önemli şartlarından biri olumlu düşünmeyi başarabilmektir. Bunun için ise düşüncelerimizi kontrol etmemiz şarttır. Çünkü olumlu düşünce olumlu konuşma yaratır. Üstelik olumlu düşünme, hayat kalitemizi de artırır.

Bu metinden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sağlıklı yaşamak için olumlu düşünmek ve spor yapmak önemlidir.
- B) Yaşama kalitemizi artırmanın bir yolu da olumlu düşünmedir.
- C) Stresle başa çıkmak için her şeyden önce olumlu düşünmek gerekir.
- D) Sağlıklı yaşamının dengeli beslenmek ve egzersiz yapmakla doğrudan ilişkisi vardır.

Soru 9) Balık gebelikten itibaren anne adaylarına ve çocuklara tavsiye edilmektedir. Çocukların beyin gelişiminin hızlı olduğu anne karnındaki son iki üç ay ve 0-3 yaş dönemi için balığın önemi büyüktür. Çünkü balık eti, protein ve omega bakımından zengin olmakla birlikte iyot, selenyum, fosfor, magnezyum ve çinko mineralleri açısından da iyi bir besin kaynağıdır. Özellikle uskumru, lüfer, somon, hamsi gibi yağlı balıklar tavsiye edilir.

Bu metinde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Ne sıklıkla tüketilmelidir?
- B) Çocuklar neden balık yemelidir?
- C) Önerilen balık türleri hangileridir?
- D) Balığın besin değeri bakımından önemi nedir?

Soru 10) Güneş ışığı sadece doğa için bir enerji kaynağı değildir. Güneş ışığı insanların biyolojik gelişimi açısından da çok önemli. Uyku-uyanıklık süresi, hormonların düzenli salgılanması doğal ışığa bağlıdır. Gündüz doğal ışıkla aydınlatılmayan ofislerde çalışmak insanların daha çabuk yorulmasına neden oluyor.

Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Enerji tasarrufunda güneş ışığının önemi
- B) Karanlıkta çalışmanın zorlukları
- C) İnsanların doğadan ve doğallıktan uzaklaşması
- D) Doğal ışığın insan bedenine etkileri

EK – 2

6. Sınıf Problem Çözme Başarı Testi

Bu test 10 tane soru içermektedir. Soruların doğru cevabını bularak seçenekler içinde arayınız. Size göre doğru olan seçeneği yuvarlak içine alarak işaretleyiniz. Yaptığınız 3 yanlış 1 doğrunuzu götürmektedir. Başarılar...

Soru 1) Üzerinde 36, 42, 58, 60 ve 72 sayılarından birinin yazılı olduğu kartların her birinden beşer tane bulunmaktadır. Bu kartlar görseldeki kutulara üzerinde yazan kurallara göre atılacaktır.

Örneğin; 36 sayısının yazılı olduğu kartlardan I, II, III ve V numaralı kartlara birer tane atıldığında bu kartlardan 1 tanesi açıkta kalır.

Bu kartlar verilen kurala göre kutulara atıldığında açıkta kalan kart sayısı kaç olur?

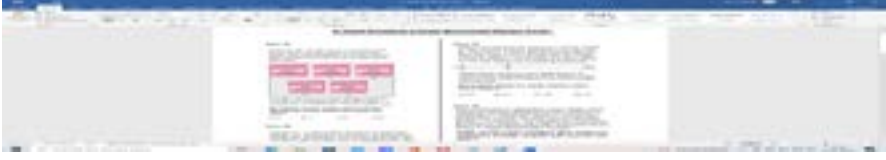
- A) 8 B) 7 C) 6 D) 5

Soru 2) Kat numarasının aşağıdan yukarı doğru birer arttığı bir binada giriş katının kat numarası 0. giriş katının üstündeki katların numaraları pozitif tam sayılar ve giriş katının altındaki katların numaraları ise negatif tam sayılardır. Bu binanın otopark katından asansöre binen Tolga 7. katta asansörden inmiştir.

Tolga 10 kat yukarı çıktığına göre Tolga'nın asansöre bindiği otopark katı kaçınıcı kattadır?

- A) 3 B) -1 C) -3 D) -5

Soru 3) Selda okul bahçesinin zeminine, her bir nokta bir tam sayıya karşılık gelecek ve ardışık her bir nokta arası 1 birim olacak biçimde görseldeki sayı doğrusunu çizmiştir. Bu sayı doğrusunda A noktası -12, B noktası 0 ve C noktası +21 tam sayılarına karşılık gelmektedir.

Selda daha sonra bu sayı doğrusunun A noktasından başlayarak A ile B arasına 2'şer birim arayla, B ile C arasına 3'er birim arayla adımlamıştır.

Buna göre Selda'nın attığı toplam adım sayısı kaçtır?

- A) 37 B) 21 C) 16 D) 13

Soru 4) Beş sınıflı bir okulda üç sınıfın her birinde 12 sıra, diğer sınıfların her birinde 10 sıra vardır.

Bir sıradan en çok 2 öğrenci oturabildiğine göre bu okulun öğrenci sayısı en fazla kaçtır?

- A) 66 B) 108 C) 112 D) 168

Soru 5) Yavuz'un parası, Cemil'in parasının 'ünden 1 lira fazladır.

Cemil'in 1856 lirası olduğuna göre Yavuz'un kaç lirası vardır?

- A) 1393 B) 1392 C) 1293 D) 1292

Soru 6) Fatma, simitçiden aldığı eşit büyüklükteki 8 simidi 24 arkadaşına paylaşmıştır.

Fatma'nın tüm arkadaşları eşit pay aldığına göre bir arkadaşın aldığı pay bir simidin kaçta kaçıdır?

- A) B) C) D) 1

Soru 7) Kerem'in A şehrinden B şehrine giderken aldığı yol, kilometre cinsinden eş parçalara ayrılarak görseldeki gibi modellenmiştir. Bu yol boyunca iki mola veren Kerem'in 1. molayı verinceye kadar aldığı 150 kilometrelik yol, görselde maviye boyalı bölge ile gösterilmiştir.

Kerem daha sonra 1. molaya kadar aldığı yolun 'ü kadar yol alıp 2. molayı vermiştir.

Buna göre Kerem ikinci moladan sonra kaç kilometre yol alarak B şehrine varmıştır?

- A) 150 B) 180 C) 195 D) 225

Soru 8) 180 cm ve 216 cm uzunluğundaki iki çubuk, hiç artmayacak şekilde eşit uzunlukta parçalara ayrılacaktır.

Buna göre oluşacak parça sayısı en az kaçtır?

- A) 9 B) 11 C) 24 D) 36

Soru 9) Ceren yaptığı pastanın ' ini kendine ayırmış ve geri kalanını iki arkadaşına eşit olarak paylaşmıştır.

Buna göre Ceren'in bu iki arkadaşından her birine pastanın kaçta kaç düşmüştür?

- A) B) C) D)

Soru 10) Bir tarlanın önce ' i, daha sonra kalan kısmının ' ü sulanmıştır.

Bu tarlanın sulanmayan kısmının alanı 400 olduğuna göre tamamının alanı kaç metrekaredir?

- A) 2400 B) 2100 C) 1800 D) 1500